

ملحق (٢)

پیوست دوم

أسئلة متفرقة في الخمس

پرسش های متفرقه درباره خمس

• الجواب المنير / الجزء الأول - س ٥٠

بسم الله الرحمن الرحيم

... أرجو منكم إعطائي تفاصيل عن موضوع الخمس والزكاة ... ؟

الأخت / رشا من البصرة

٨ ج ١ / ١٤٢٦ هـ.ق

• پاسخ های روشنگر - جلد اول: پرسش ٥٠

بسم الله الرحمن الرحيم

از شما تقاضا دارم شرح تفصیلی خمس و زکات را عنایت فرمایید...
خواهر رشا از بصره - ٨ جمادی الاول ١٤٢٦ هـ.ق

ج/ بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمين

الأخت المؤمنة السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

أسأل الله أن يوفق كل مؤمن ومؤمنة لخير الآخرة والدنيا، أما

الخمس والزكاة ففيهما تفصيل كثير جداً ولكن لا بأس ببيان شيء.

الخمس يخص الإمام المعصوم ع والحجة على الخلق في كل زمان

وهم أوصياؤه لهم أن يضعوه حيث يشاءون .

ويجب الخمس في أمور منها الأموال والمواد غير المستعملة (الجديدة) ولا خمس في الدار التي يسكن فيها الإنسان ولا في الأثاث المستعمل ولا في السيارة التي يحتاجها الإنسان للتنقل ولا في مصدر رزق الإنسان وإذا كان لدى الإنسان دار أخرى أو سيارة ثانية أو مصدر رزق ثانٍ فيجب فيها الخمس .

احمد الحسن

جمادي الأول / ١٤٢٦ هـ . ق

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله رب العالمين خواهر مؤمن، سلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

از خداوند مسألت دارم به همه مردان و زنان مؤمن، خیر دنیا و آخرت را توفیق عطا فرماید. اما خمس و زکات، جزئیات بسیار زیادی دارند ولی بهطور خلاصه چیزهایی را بیان می کنم:

خمس مخصوص امام معصوم ع و حجّت بر مردم در هر زمان است، آنها اوصیای ایشان می باشند و به هر صورت که بخواهند می توانند آنرا مصرف کنند. خمس در مواردی واجب می باشد، از جمله اموال و دارایی های استفاده نشده (نو). به خانه ای که انسان در آن زندگی می کند و نیز اثاثیه هایی که استفاده می شوند و اتومبیلی که انسان جهت نقل و انتقال به آن نیازمند است و همچنین منبع درآمد روزی انسان، خمس تعلق نمی گیرد. اگر انسان خانه دیگری یا ماشین دیگری یا منبع درآمد دیگری داشته باشد، خمس بر آنها واجب می شود.

احمد الحسن
جمادی الأول ١٤٢٦ هـ ق

• الجواب المنير / الجزء الثاني - السؤال الثامن

عشر

يرجى تفضلكم بإرسال الردود على الاستفسارات المتعلقة بالخمس

المرسل / صباح مهدي

س/ علي من يجب الخمس وهل يجب على الفقراء والمساكين، ومن هم الفقراء والمساكين في زماننا هذا؟

• پاسخ های روشنگر - جلد دوم: پرسش ١٣٨

خواهشمندم لطف فرمایید و پاسخ این سؤالات در خصوص خمس را مبذول بدارید:

فرستنده: صباح مهدي

سؤال: به چه کسی خمس تعلق می‌گیرد؟ آیا بر فقیران و مسکینان نیز واجب است؟ فقرا و مسکینان زمان ما چه کسانی هستند؟

ج/ بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمين

وصلی الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً
يجب على كل مكلف كالصوم والصلاة، والموارد والأحوال التي
يجب فيها الخمس موجودة في كتاب الشرائع.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، و صلی الله على محمد و آل محمد الأئمة والمهديين و سلم تسليماً.
بر هر فرد مکلفی واجب است، همانند نماز و روزه. موارد و وضعیت‌هایی که خمس در آنها واجب می‌شود در کتاب شرایع‌الاسلام موجود می‌باشد.

س/ كيف يخمس شخص لم يخمس سابقاً، وهل الخمس يشمل جميع مقتنيات الأسرة المستخدمة وغير المستخدمة، الأثاث والأدوات المنزلية والأجهزة الكهربائية والملابس وغيرها؟

سؤال: چگونه شخصی که تاکنون خمس نداده است، خمس دهد؟ آیا خمس شامل تمامی اموال و دارایی‌های خانواده عام از استفاده شده و استفاده نشده- می‌گردد؟ (اثاث و تجهیزات منزل، وسایل برقی، لباس و...).

ج/ بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمين

وصلی الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً

لا يجب الخمس في دار السكن وما تحويه من أثاث مستعمل ولا السيارة الخاصة، ويعفى كذلك من أصل مال عمله بقدر ما يدر عليه مؤنة سنة، أي إذا كان لديه معمل ويحصل منه وارد يكفيه لمؤنة سنته فقط فالمعمل ليس عليه خمس. أما إذا كان الوارد يزيد فيخمس من الأصل بقدر نسبة الزيادة عن مؤنة السنة أي إذا كانت مؤنة سنته (٢) ووارد المعمل (٤) فهو يخمس نصف الأصل (المعمل)، وأرض دار سكنه ليس فيها خمس وما عداها من الأرض التي يملكها خمس، وكل ما يملكه من مال يخمسه عدا ما ذكر، هذا إجمال وتوجد أمور أخرى فيها الخمس.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، و صلی الله على محمد و آل محمد الأئمة والمهديين و سلم تسليماً.

به خانه‌ای که در آن ساکن است و اثاث مورد استفاده در آن و ماشین شخصی خمس تعلق نمی‌گیرد و همچنین به اصل مالی که نیاز یک سال شخص را تأمین می‌کند؛ مثلاً اگر شخصی کارگاه تولیدی داشته باشد و درآمد کارگاه فقط به اندازه مخارج یک سال خانواده او باشد، به آن خمس تعلق نمی‌گیرد؛ اما اگر درآمد آن بیش از مصرف یک سالش باشد به اصل مال به نسبت اضافه درآمد سالانه‌اش، خمس تعلق می‌گیرد؛ به عنوان مثال اگر هزینه سالانه‌اش ۲ واحد باشد و درآمدش ۴ واحد باشد، خمس نصف اصل مالش (کارگاهش) را می‌پردازد. زمین خانه مسکونی‌اش

خمس ندارد و به هر زمینی که غیر از آن داشته باشد، خمس تعلق می‌گیرد و اگر مال اضافی دیگری بیش از آنچه ذکر شد داشته باشد، به آن خمس تعلق می‌گیرد. آنچه بیان شد به اختصار بود و موارد بیشتری نیز در این زمینه وجود دارد.

س/ ما حکم المبلغ الذي يجمع لغرض شراء قطعة أرض سكنية لمن ليس له دار سكن ملك؟ مع أنه لا يوجد أي فائض عن المؤونة السنوية غير هذا المبلغ؟

سؤال: حکم مبلغ جمع‌آوری شده جهت خرید زمین مسکونی برای کسی که مسکن نداشته باشد چیست؟ با توجه به اینکه این شخص هیچگونه درآمد اضافه سالانه‌ای غیر از این مبلغ ندارد؟

**ج/ بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله رب العالمين**

وصلی الله علی محمد و آل محمد الأئمة والمهدیین وسلم تسليماً
يخمس إذا كان لم يخمس فيما سبق، وإذا كان الشخص ممن
يؤدون الخمس لصاحبه الشرعي لا يخمس المبلغ المذكور إلا إذا
حضر موعد رأس سنته الخمسية ولم يشتر به داراً للسكن.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، و صلى الله على محمد و آل محمد الأئمة والمهدیین و سلم تسليماً.

در صورتی که خمس آنرا نداده باشد باید خمسش را بدهد. اگر شخصی خمس مالش را به صاحب شرعی آن داده باشد، به مبلغ مذکور خمس تعلق نمی‌گیرد. در صورتی که سال مالی خمس تمام شود و با پول خود مسکن نخریده باشد، باید خمسش را بدهد.

س/ موظف حصل على مكافئة سنوية من الشركة التي يعمل بها هل يوجب ذلك تخميس هذه المكافئة؟ وفي حالة الوجوب هل يتم التخميس حال استلامها أو عند حلول السنة الخمسية؟ وإذا كانت هذه المكافئة يريد استخدامها لسد مؤنثه السنوية هل عليها خمس؟ وهل يجري ذلك على الهدية الغير نقدية؟

سؤال: کارمندی از شرکتی که در آن مشغول به کار است، پاداش سالانه دریافت می‌کند. آیا به این پاداش خمس تعلق می‌گیرد؟ و در صورت واجب بودن خمس، آیا هنگام دریافت آن، خمسش را بدهد یا موقع رسیدن سال مالی خمس؟ و اگر بخواهد این پاداش را برای مصرف سالانه هزینه کند، آیا به آن خمس تعلق می‌گیرد؟ و آیا این حکم برای هدایای غیر نقدی هم صادق است؟

**ج/ بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله رب العالمين**

وصلی الله علی محمد وآل محمد الأئمة والمهدیین وسلم تسليماً
المکافئة یخمس ما بقی منها عند حلول سنته الخمسية، وكذا الحال
فی الهدیة غیر النقديّة یخمسها فی رأس السنة إن لم یستخدمها.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، و صلی الله علی محمد و
آل محمد الأئمة والمهدیین وسلم تسليماً.
به باقی مانده پاداش پس از رسیدن سال مالی خمس تعلق می گیرد و همچنين به
هدایای غیرنقدی نیز اگر مصرف نکرده باشد در سر رسید سال مالی خمس، خمس
تعلق می گیرد.

س/ هل یوجب الخمس علی الحلی التي تستخدمها المرأة، وما
خمس الذهب والفضة المكنوز الغير مستخدم وما هو نصابه ؟
سؤال: آیا به جواهراتی که زن استفاده می کند خمس تعلق می گیرد؟ خمس طلا
و نقره ذخیره شده ای که استفاده نمی شود چه مقدار و حد نصابش چقدر است؟

ج/ بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله رب العالمين

وصلی الله علی محمد وآل محمد الأئمة والمهدیین وسلم تسليماً

الحلی (الذهب والفضة وغيرها) التي تستخدمها المرأة للزينة ليس
فيها الخمس، وإذا كانت لا تستخدمها فيها الخمس ولا يعتبر النصاب
فی الخمس بل فی الزكاة.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، و صلی الله علی محمد و
آل محمد الأئمة والمهدیین وسلم تسليماً.
جواهراتی (طلا، نقره و نظایر آن) که زن به عنوان زینت خودش استفاده می کند
خمس ندارد و اگر از آن استفاده نکند به آن خمس تعلق می گیرد. حد نصاب در
خمس وجود ندارد بلکه چنین موردی در زکات مطرح می شود.

س/ المبالغ التي یودعها الإنسان فی حساب أطفاله الغير مكلفين
هل یوجب الخمس ؟

سؤال: آیا به مبالغی که شخص برای فرزندان خود به عنوان حساب پس انداز در
بانک ذخیره می کند، خمس تعلق می گیرد؟

ج/ بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله رب العالمين

وصلی الله علی محمد وآل محمد الأئمة والمهدیین وسلم تسليماً

الطفل لا يجب عليه الخمس ولكنه في ماله، فيجب على الولي إخراج الخمس من مال الطفل غير البالغ، وإلا فهو يخرج خمس ماله إذا بلغ.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، و صلى الله على محمد و آل محمد الأئمة والمهديين و سلم تسليمًا.
خمس بر كودكان واجب نیست اما به مال آنها تعلق می گیرد. بر سرپرست كودكان نابالغ واجب است خمس اموال آنها را خارج كند؛ در غير اين صورت هرگاه كودك بالغ شود، بايد خودش خمسش را بدهد.

س/ هل الخمس يجزي عن الزكاة إذا كان الشخص لا يملك نصاب النقدين أو الغلات الأربع ومتى تجب الزكاة وما هي شروطها ؟

سؤال: آیا پرداخت خمس، پرداخت زکات را ساقط می کند، اگر شخص به مقدار حد نصاب نقدینگی و یا غلات چهارگانه نداشته باشد. چه موقع زکات واجب می گردد و شرایط آن چیست؟

ج/ بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله رب العالمين

وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليمًا
تفصيل أكثر عن الخمس والزكاة ذكرته في الشرائع أرجو من الإخوة نشره وإيصاله لكم.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، و صلى الله على محمد و آل محمد الأئمة والمهديين و سلم تسليمًا.
توضیحات بیشتر در مورد خمس و زکات را در شرایع گفته ام. امیدوارم برادران آن را منتشر کنند و به شما برسانند.

س/ ما حكم الخمس في رأس المال للشراكة في عمل تجاري ؟
سؤال: حكم خمس در رأس مال شراكتی در فعالیت های تجاری چیست؟

ج/ بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله رب العالمين

وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليمًا
الجواب موجود فيما تقدم من الأجوبة.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، و صلى الله على محمد و آل محمد الأئمة والمهديين و سلم تسليمًا.
پاسخ این سؤال در جواب های قبلی داده شده است.

• الجواب المنير / الجزء الثالث

• پاسخ های روشنگر - جلد سوم

(١) السؤال: أبايع السيد احمد الحسن ع ..

أريد أن أرسل جزء من حقوق الإمام المهدي ع المالية فما الوسيلة أرجو الرد ونصركم الله .

المرسل: عمرو / مصر

١- با سيد احمد الحسن ع بيعت مي كنم... .

می خواهم قسمتی از حق امام مهدی ع را پردازم، وسیله این پرداخت چیست؟ چشم انتظار پاسخ هستم. خداوند شما را یاری دهد.

فرستنده: عمرو - مصر

الجواب:

بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمين

وصلی الله علی محمد وآل محمد الأئمة والمهدیین وسلم تسليماً

أسأل الله أن يوفقك لخير الآخرة والدنيا وأن يسدّدك لنصرة الحق على هذه الأرض ما دمت حياً .. أما الخمس فيمكنك إعطاؤه للمحتاجين من المؤمنين والمؤمنات في بلدك مصر، وأسأل الله أن يوفقك لذلك ويمكنك سؤال إخوانك الأنصار لمعرفة المحتاجين في بلدك من المؤمنين والمؤمنات حفظكم الله ووفقكم الله لكل خير.

أحمد الحسن

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم. اللهم صل على محمد و آل محمد الأئمة و المهدیین و سلم تسليماً كثيراً.

از خدا می‌خواهم تو را بر خیر آخرت و دنیا موفّق بدارد و تو را تا زمانیکه زنده هستی، برای یاری حق استوار بدارد... اما خمس، می‌توانی آنرا به مردان و زنان مؤمن نیازمند در سرزمینت، مصر، بدهی و از خدا می‌خواهم به تو توفیق این کار را بدهد و می‌توانی از برادران انصار سؤال کنی تا مردان و زنان مؤمن نیازمند را در سرزمینت بشناسی. خدا شما را حفظ کند و توفیق هر خیری را به شما بدهد.

احمدالحسن

۲) س ۳: ما حکم من دخل دعوة الحق وكان سابقاً يدفع الخمس لفقهاء الضلالة الخونة، فهل يجب عليه أن يخمس من جديد؟ وما يصنع مثل هكذا إنسان بعد اعتناقه للحق الذي جنتم به، علماً أنه يملك بيتاً أو أرضاً أو أملاك أخرى؟

خادمکم المذنب: أبو محمد علي الأنصاري

۲- سؤال ۳: حکم کسی که قبل از دعوت، خمس خود را به فقهای خائن می‌داده است چیست؟ آیا لازم است دوباره خمس بپردازد؟ و هرآنچه چنین شخصی بعد از پیوستن به دعوت حقی که شما آورده‌اید می‌سازد چه‌طور؟ با علم به اینکه او دارای خانه، زمین یا ملک دیگری می‌باشد.

خدمت کار گناه کار شما: ابو محمد علی انصاری

جواب السؤال الثالث: الخمس في الفائض وليس فيما يسد الحاجة فإذا كنت تملك بيتاً واحداً فليس فيه خمس ولا أثاثه المستعمل ولا السيارة الخاصة ولا مصدر الرزق الذي يسد حاجتك فقط دون فائض. أما إذا كنت تملك بيتاً غيره أو أرضاً أو سيارة أخرى فتخمسها أما مصدر الرزق (محل للتجارة أو مصنع أو مزرعة) فإذا كان إنتاجه يفيض عن حاجتك فتخمس من أصل المال بنفس نسبة الزيادة، أما الإنتاج أو المال فتخمس ما يفيض منه عن حاجتك في نهاية السنة.

أحمد الحسن

جواب سؤال ۳: خمس در مورد اضافه درآمد است و نه آنچه نیاز فرد را رفع می‌کند. اگر یک خانه داشته باشی، خمس به آن تعلق نمی‌گیرد و نیز وسایل مورد استفاده و ماشین شخصی و محل کسبی که نیازت را بدون اضافه درآمدی برآورده می‌کند شامل خمس نمی‌گردد. اما اگر خانه‌ای جز آن یا زمین یا ماشین دیگری داری باید خمسش را بپردازی. اما در مورد محل کسب و کار و روزی (محل تجارت، کارخانه یا مزرعه) اگر حاصل آن از نیازت بیشتر است، از اصل مال به اندازه زیاده‌اش، یک پنجم را خمس می‌دهی اما در مورد نتیجه یا مال، آنچه از نیازت اضافه بیاید در آخر سال- خمسش را می‌دهی.

٣) سال أحد الإخوة الأنصار ما يلي: عندي مبلغ (٢٠٠٠٠٠) ألف كرونه سويدي أريد أخمس مالي وليس عندي بيت أو قطعة أرض، وأنا اسكن مع زوجتي وليس لدي أولاد وأسكن أجار في شقة في السويد ...

خادمك : أبو حسن

٣- یکی از برادران انصار سؤالی به شکل زیر پرسید:
٢٠٠٠٠٠ هزار کرون سوئد دارم که می خواهم خمس آن را بپردازم ولی خانه یا قطعه زمینی ندارم. با همسرم زندگی می کنم و فرزندانم ندارم و با مشقت جایی را در سوئد اجاره کرده ام.
خدمتگزار شما: ابو حسن

الجواب:

بسم الله الرحمن الرحيم

وصلی الله على محمد وآله الأئمة والمهديين وسلم تسليماً

الخمس في الفائض وليس فيما يسد الحاجة فإذا كنت تملك بيتاً واحداً فليس فيه خمس ولا أثاثه المستعمل ولا السيارة الخاصة ولا مصدر الرزق الذي يسد حاجتك فقط دون فائض. أما إذا كنت تملك بيتاً غيره أو أرضاً أو سيارة أخرى فتحمسها أما مصدر الرزق (محل للتجارة أو مصنع أو مزرعة) فإذا كان إنتاجه يفيض عن حاجتك فتحمس من أصل المال بنفس نسبة الزيادة، أما الإنتاج فتحمس ما يفيض منه عن حاجتك في نهاية السنة، والمال الفائض يخمس مرة واحدة فقط فإذا بقي إلى السنة التالية لا يخمس مرة أخرى.

وبالنسبة للسؤال: الخمس فقط في المبلغ الفائض، ويمكنك أن تعطي الخمس إلى المؤمنين المحتاجين بنفسك.

أحمد الحسن

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم. و الحمد لله رب العالمين، و صلى الله على محمد و آل محمد الأئمة و المهديين و سلم تسليماً.

خمس در مورد اضافه درآمد است و نه آنچه نیاز فرد را رفع می کند. اگر یک خانه داشته باشی، خمس به آن تعلق نمی گیرد و نیز وسایل مورد استفاده و ماشین شخصی و محل کسبی که نیازت را بدون اضافه درآمدی برآورده می کند شامل خمس نمی گردد. اما اگر خانه ای جز آن یا زمین یا ماشین دیگری داری باید خمسش را پردازی. اما در مورد محل کسب و کار و روزی (محل تجارت، کارخانه یا مزرعه) اگر حاصل آن از نیازت بیشتر است، از اصل مال به اندازه زیادی اش، یک پنجم را خمس می دهی اما نتیجه یا مال، آنچه از نیازت اضافه بیاید در آخر سال- خمسش را می دهی.

و در مورد سؤال: خمس فقط در مورد اضافه درآمد است و می توانی خمس را خودت به مؤمنان محتاج بدهی.

احمدالحسن

۴) س ۳ / إذا تم تخميس مبلغ معين ودارت عليه السنة وبقی جزء منه فهل یخمس مرة أخرى؟

۴- سؤال ۳: اگر خمس مالی داده شود و آن مال دوباره به سال خمسی برسد و خرج نشود آیا دوباره باید خمسش داده شود؟

ج س ۳ / لا یخمس مرة أخرى.

جواب سوال ۳: بار دیگر خمس نمی دهد.

أجوبة مسائل خطية منه ع

پاسخ به پرسش های دستنویس

۱) س / هل أن مسألة الخمس اليوم الكائنة في (الفائض من مؤونة السنة) كانت موجودة في زمن رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم)؟ و هل هناك سهم للسادة من بني هاشم؟ فإذا كان لهم ذلك السهم فلماذا لم يعطه أمير المؤمنين ع إلى أخيه عقيل في القصة المعروفة بل أعطاه مثل ما أعطى الناس حسب فهمنا القاصر؟

۱- آیا مسأله خمس در آنچه از خرجی سال اضافه می آید در زمان رسول خدا (صلى الله عليه وآله وسلم) وجود داشته است؟ و آیا سهمی برای سادات بنی هاشم وجود

دارد؟ و اگر سهمی دارند چرا امیر مؤمنان ع آن سهم را به برادرش عقیل در آن ماجرای معروف نداد؟ بلکه طبق فهم کوتاه و قاصر ما- به وی همانند سایر مردم عطا فرمود؟

ج/ بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله رب العالمين

كتشريع نعم موجود أما كتطبيق فغير موجود وذلك لعدم تحمل الناس لها فخفف عنهم رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) والأئمة (عليهم السلام) فالخمس للإمام له أن يضعه عن الناس، أما أهل بيت الإمام أو السادة فهم عيال على الإمام. والإمام علي ع لم يقصر مع عقیل، ولكن عقيلاً كان يريد من المال ما يستغني به ولم يرض الكفاف والعفاف.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين
به عنوان تشریح؛ آری وجود داشت، اما به عنوان تطبیق و اجرا در آن زمان موجود نبود و این به دلیل عدم تحمل آن توسط مردم بود. پس پیامبر (صلى الله عليه وآله وسلم) و ائمه (عليهم السلام) برای مردم تخفیف قائل شدند. خمس از آن امام ع است و می تواند آنرا از مردم ساقط کند. اهل بیت امام یا سادات، عیال و خانوار امام هستند. امام علی ع در حق عقیل کوتاهی نکرد ولی عقیل خواهان مقداری بود که با آن غنی و ثروتمند شود و به مقداری که موجب کفاف و بی نیازی اش شود راضی نبود.

٢) س/ لدي أرض زراعية فيها مجموعة من النخيل عددها 30 نخلة وفيها حصة ماطور أستخدمه لسقي الأرض الزراعية، أستخدمها لإطعام البقرات و عددها ست بقرات، فهل تُعد كل هذه مصدر رزق واحد أم متعدد؟ جزاكم الله خير جزاء المحسنين.

٢- زمین زراعی دارم که در آن سی عدد نخل وجود دارد و در آن موتور آبی هم است که از آن برای آبیاری زمین کشاورزی استفاده می کنم. از این زمین کشاورزی برای خوراکدهی به گاوها - که تعدادشان شش رأس است- بهره می برم. آیا همه اینها یک منبع درآمد به حساب می آیند؟ یا چند منبع درآمد؟ خداوند بهترین پاداش نیکوکاران را به شما بدهد!

ج/ بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله رب العالمين

الأرض و النخيل وماكنة السقي مصدر رزق، والأبقار مصدر آخر.
پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم والحمد لله رب العالمين
زمین و نخلستان و موتور آبیاری یک منبع درآمد، و گاوها منبع درآمد دیگری محسوب می شوند.

۳) س/ عندي مكاسب كثيرة وكذا راتب شهري، فهل أخمس راتبي
كما أخمس مكاسبي؟ أم أنه معفو من الحق الشرعي؟
۳- من چندین منبع درآمد و حقوق ماهانه نیز دارم. آیا خمس حقوقم را
همان گونه که خمس درآمدهایم را میدهم پرداخت کنم؟ یا اینکه از این حق شرعی
معاف است؟

ج/ بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله رب العالمين

من يريد أن يخمس ابتداءً، وعنده أكثر من مصدر رزق فله أن
يختار مصدر رزق واحد يعفى من الخمس (أي يعطي رأس المال لذلك
المصدر)، فإذا كان من ضمن مصادر رزقه راتب شهري يكفيه فلا
يعفى مصدر رزق آخر غيره. أما الراتب الشهري فما تبقى منه في
رأس سنته الخمسية يقوم بتخميسه.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم والحمد لله رب العالمين
کسی که برای مرتبه اول می خواهد خمس بدهد و بیش از یک منبع درآمد دارد،
حق دارد یک منبع درآمد را انتخاب کند تا از خمس معاف باشد (یعنی سرمایه خود
را به آن منبع اختصاص دهد). اگر در ضمن منابع درآمد وی حقوق ماهیانه ای باشد
که کفاف وی را می کند سایر منابع درآمد معاف نمی شود. اما در مورد حقوق ماهانه،
خمس آنچه از آن در رأس سال خمسی وی باقی می ماند را می پردازد.

۴) س/ عندي مبلغ ۲۱۵ ألف في سيارة، وهي تابعة لأهلي، علماً
إني استخدم السيارة لأغراض الشخصية (كسائق) فأقضي بها
حوائجهم، فما حكم المبلغ من حيث شموله بالخمس؟

۴- من مبلغ ۲۱۵ هزار در ماشینی که متعلق به خانواده ام می باشد سهم دارم؛ با
توجه به اینکه من به عنوان راننده از این ماشین برای کارهای شخصی خودم و رفع
نیازهای آنها استفاده می کنم، آیا به این مبلغ خمس تعلق می گیرد؟

ج/ بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله رب العالمين

إذا لم يكن لديك سيارة أخرى، فالمبلغ المذكور غير مشمول
بالخمس.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم والحمد لله رب العالمين
اگر ماشین دیگری نداشته باشی به این مبلغ خمس تعلق نمی گیرد.

* * *

